

Båtklubbar – osäker framtid?

Hans Armfelt Hansell

BOAT CLUB

Nu lanserar vi ett nytt ännu bättre koncept – Boat Club. Där vi kombinerar båtpool och hyra båt.

Läs mer

Båtklubbarnas utveckling

- ▶ Historisk kontext (1800-talet)
- ▶ Framväxt (tidigt 1900-tal)
- ▶ Kulmen 1976
- ▶ Stagnation/nedgång (2008-)

Hypotes

Samhällsförändringar
påverkar båtsporten både
positivt och negativt.

Svenska Segelsällskapet 1830

”.....de tillsammans bilda en synnerligen representativ krets inom 1830 års Stockholmsliv. Inom densamma företrädes den högsta societeten och den högre marina förvaltningen...”

J.R Lagercrantz, Konteramiral, Ordförande KSSS 1875

Segelsällskapen på 1800-talet har
karaktäriserats som "herrklubbar"
men under de första decennierna på
1900-talet så hände någonting....

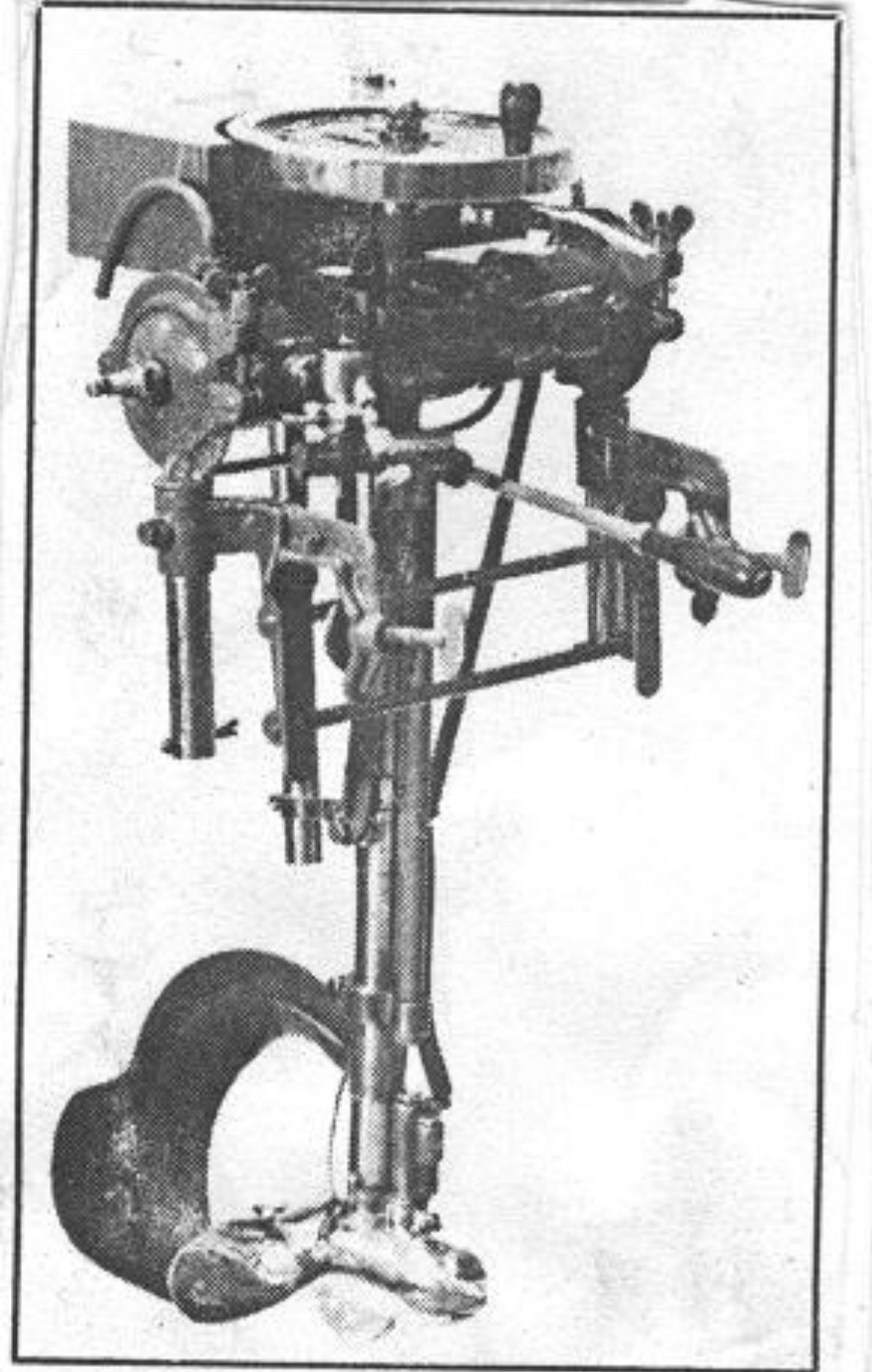

Båtklubbar

- ▶ Kooperativ verksamhet
- ▶ Arbetsplikt
- ▶ Stark social gemenskap
- ▶ Homogen rekrytering

Sigfrid
Englund,
ovalformare,
Ordförande
Gustavsbergs
Båtklubb 1922

Archimedes balansmotor
1913 ...

...som kostade 375 kronor
medan en inombordsmotor
kostade dubbelt så mycket.

Båtportens drivkrafter

- ▶ Social gemenskap och exklusivitet
- ▶ Naturromantik
- ▶ Hälsa
- ▶ Sportifiering – tävling med motor/segelbåtar

Midsommar på Lacka

Båtspportens positiva effekt på hälsan

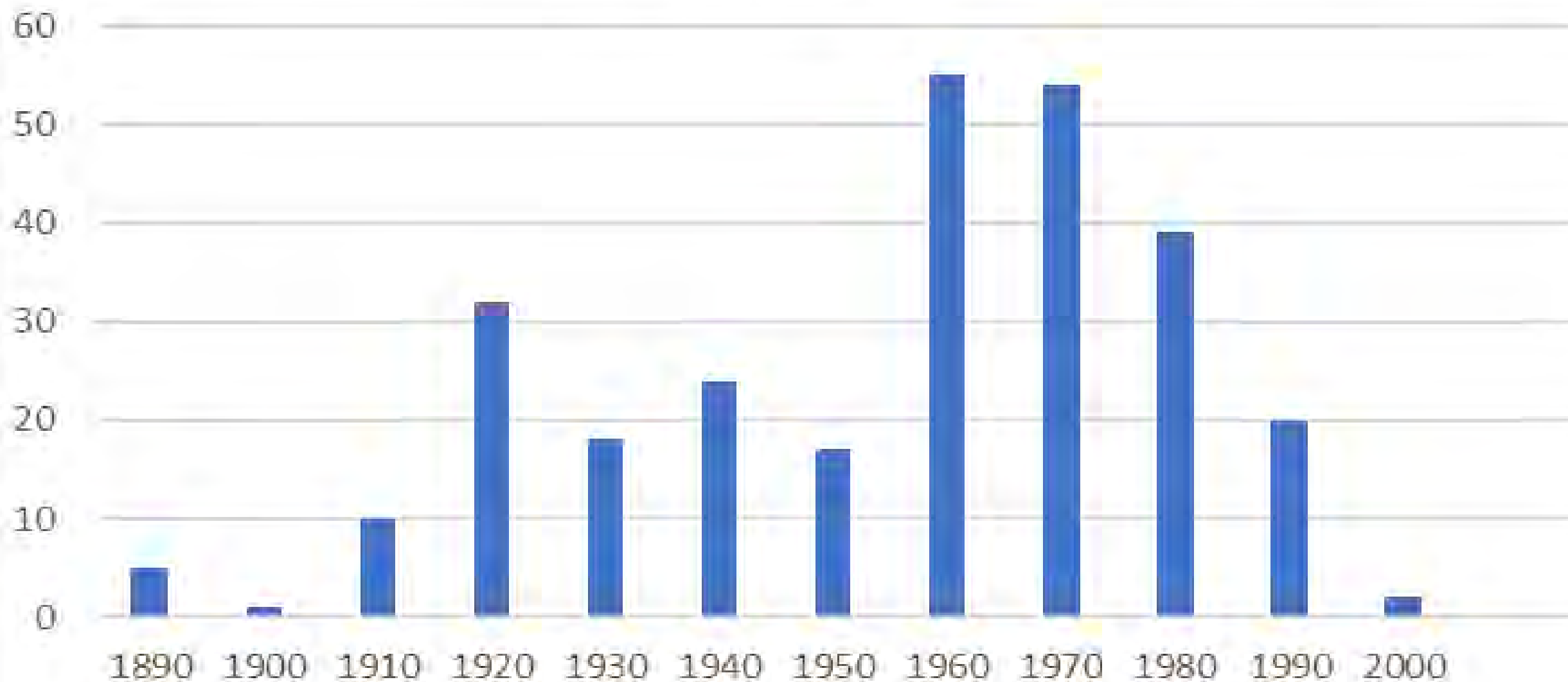
- ▶ ”..vill som läkare på det livligaste rekommendera denna form av friluftsliv.” (1923)
- ▶ ”Motorbåtssporten anser vi vara ett av de bästa avkopplings- och rekreatiomsmedel för en jäktad industriarbetare. Det finns inget som går upp mot en härlig sjöresa.” (1947)
- ▶ ”Det finns så himla mycket i segling - naturupplevelser, man kommer till nya platser, avkoppling, lite äventyr, spänning, tävling – var finns det motsvarande?” (2019)

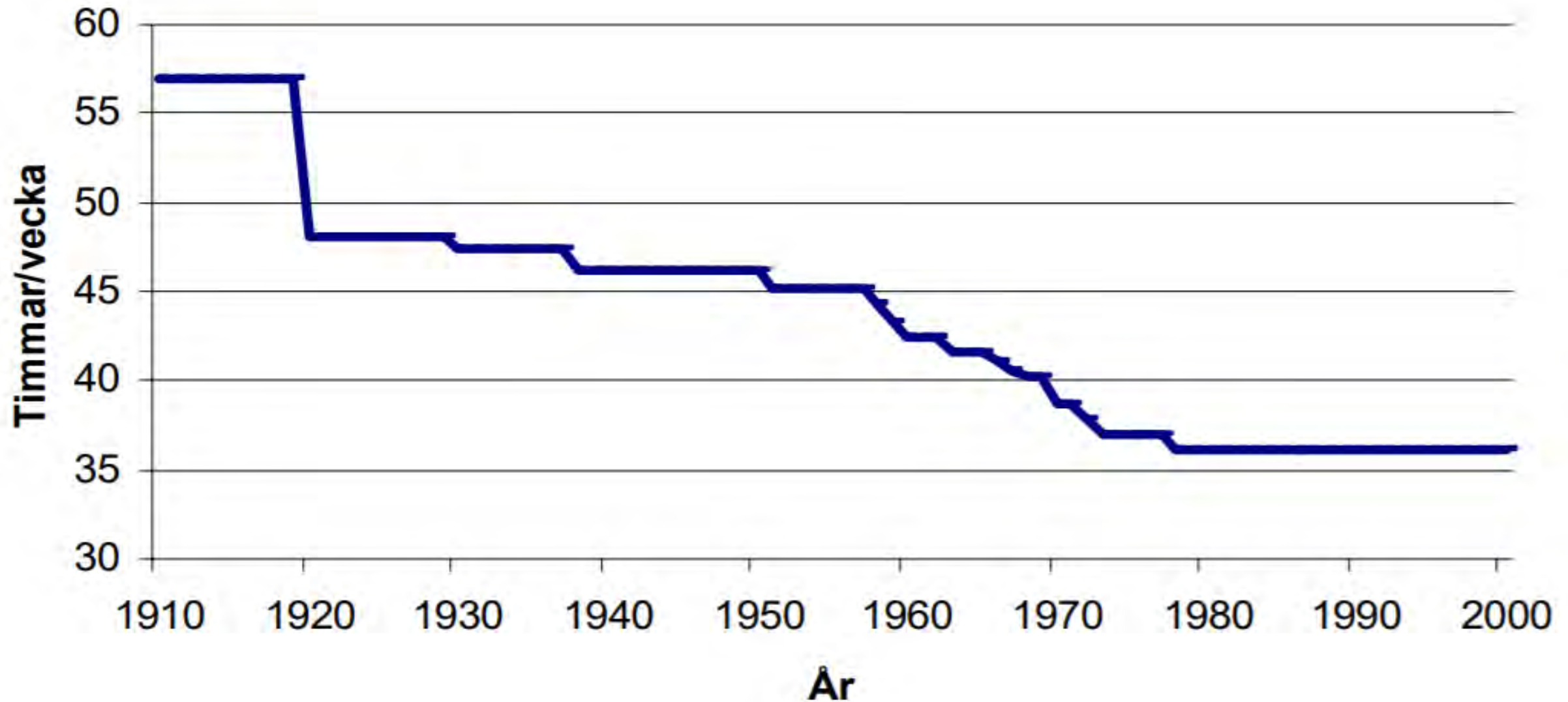
SM i Starbåt

Nynäshamns
Segelsällskap

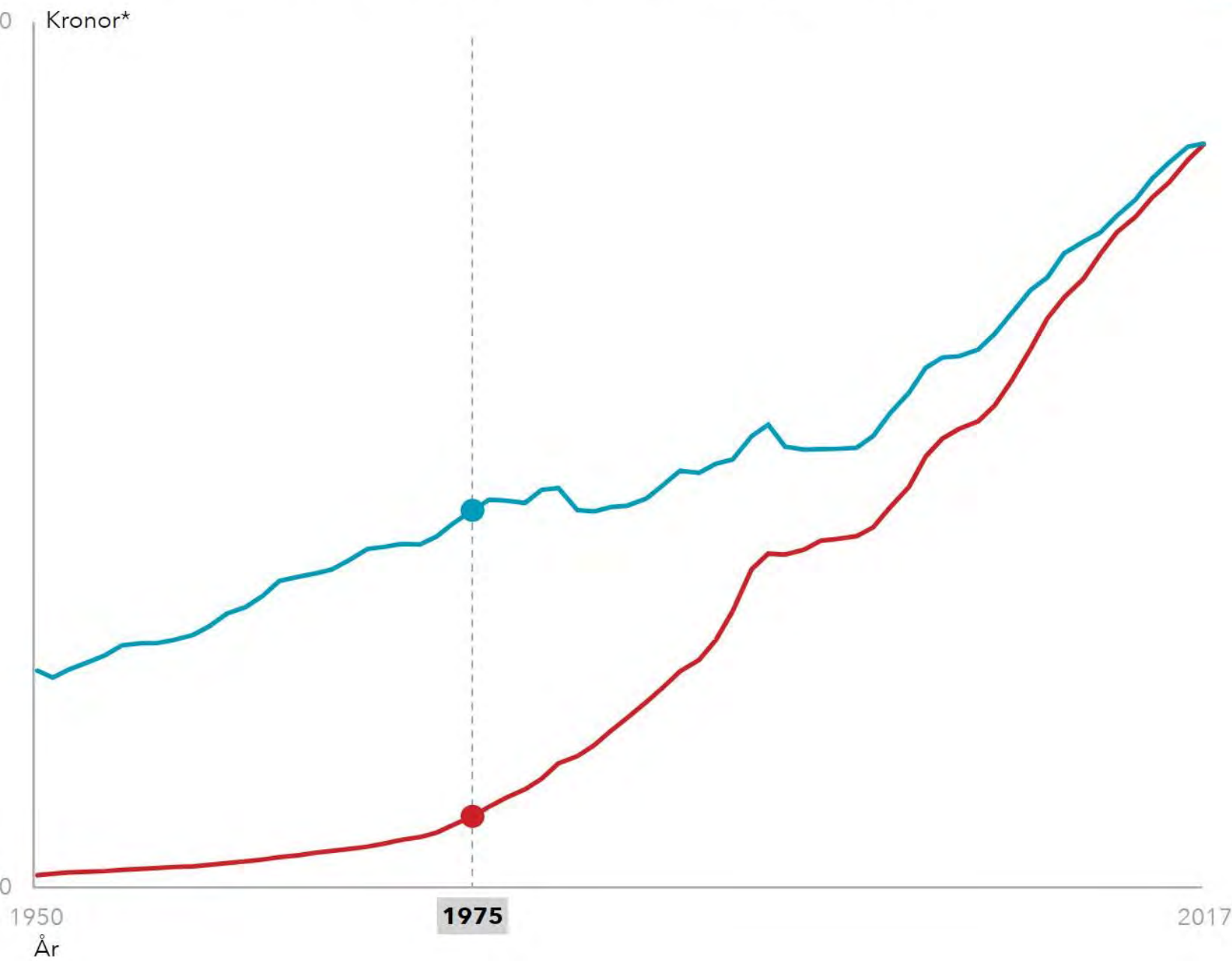
Nybildade båtklubbar i Stockholmsområdet per decennium

Vecko arbetstimmar inkl. semester

Hushållens disponibla inkomster per capita

Disponibla
inkomster i
löpande och
fasta priser

Fritidsbåtar byggda i glasfiberarmerad plast

Albin Marin
Europas största
tillverkare av
beboliga båtar 1973
med 1400 båtar per
år.

Maxi 77 - billig, oöm och praktiskt inredd båt

"Mest var det frågan om att ordna köerna..."

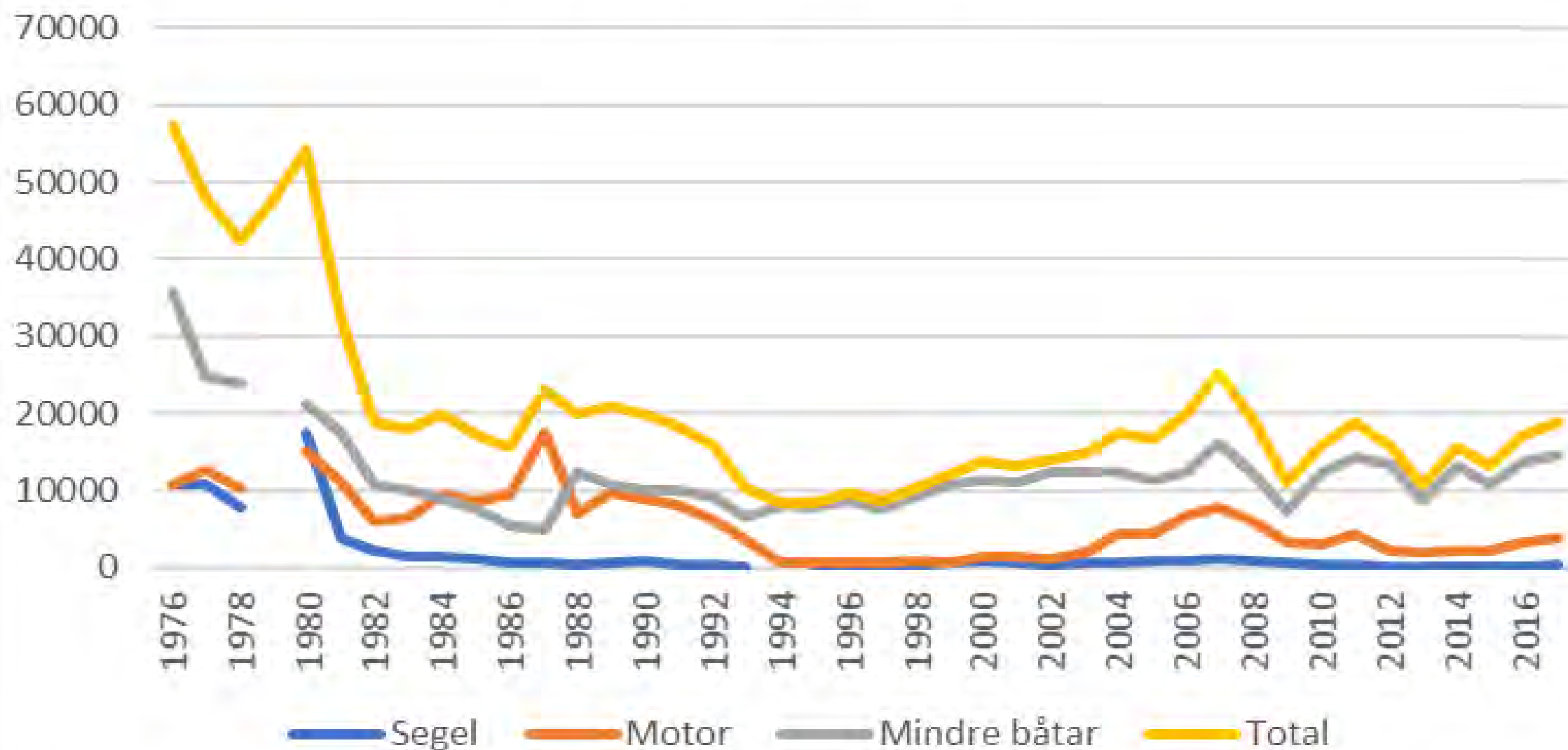

Slutsats:

Starka drivkrafter motiverade nya grupper i
samhället att tillbringa tid på sjön...

..och tekniska innovationer, förbättrade ekonomi
och mer fritid gjorde det möjligt!

Antal sålda fritidsbåtar

Den underbara natten 24 april 1981

SVT reportern Gunvor Hildén frågade budgetminister Rolf Wirtén morgonen 24 april efter det att han förhandlat hela natten med Kjell-Olof Feldt:

”Hur har natten varit?

- Underbar”

Sammanfattning - ekonomisk analys

Försäljningen av ruffade båtar har kraftigt minskat..

..medan försäljningen av mindre enheter ökat..

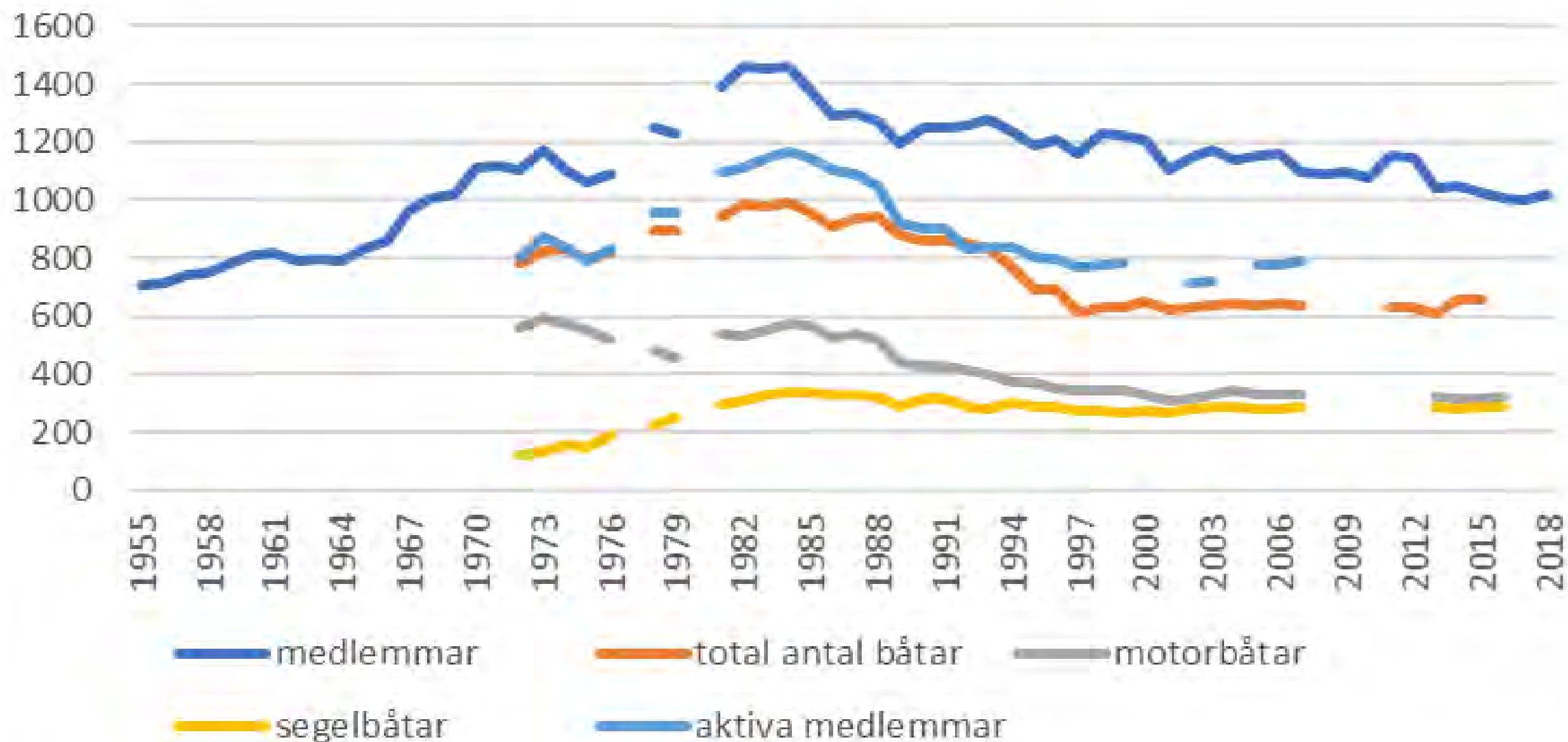
..men vi spenderar i kronor (fast penningvärde) lika mycket som för 50 år sedan..

.. marknaden samvarierar med den reala ränta.

Minskat intresse !

- ▶ Färre antal sjövärdiga båtar
- ▶ Minskat antal dagar ombord
- ▶ Försäljningen av ”ruff”- båtar har dramatiskt minskat
- ▶ Klubbarnas sociala aktiviteter har gått ned
- ▶ Färre kappseglingar

Medlemmar och båtar i NSS

Orsaker till förändringar

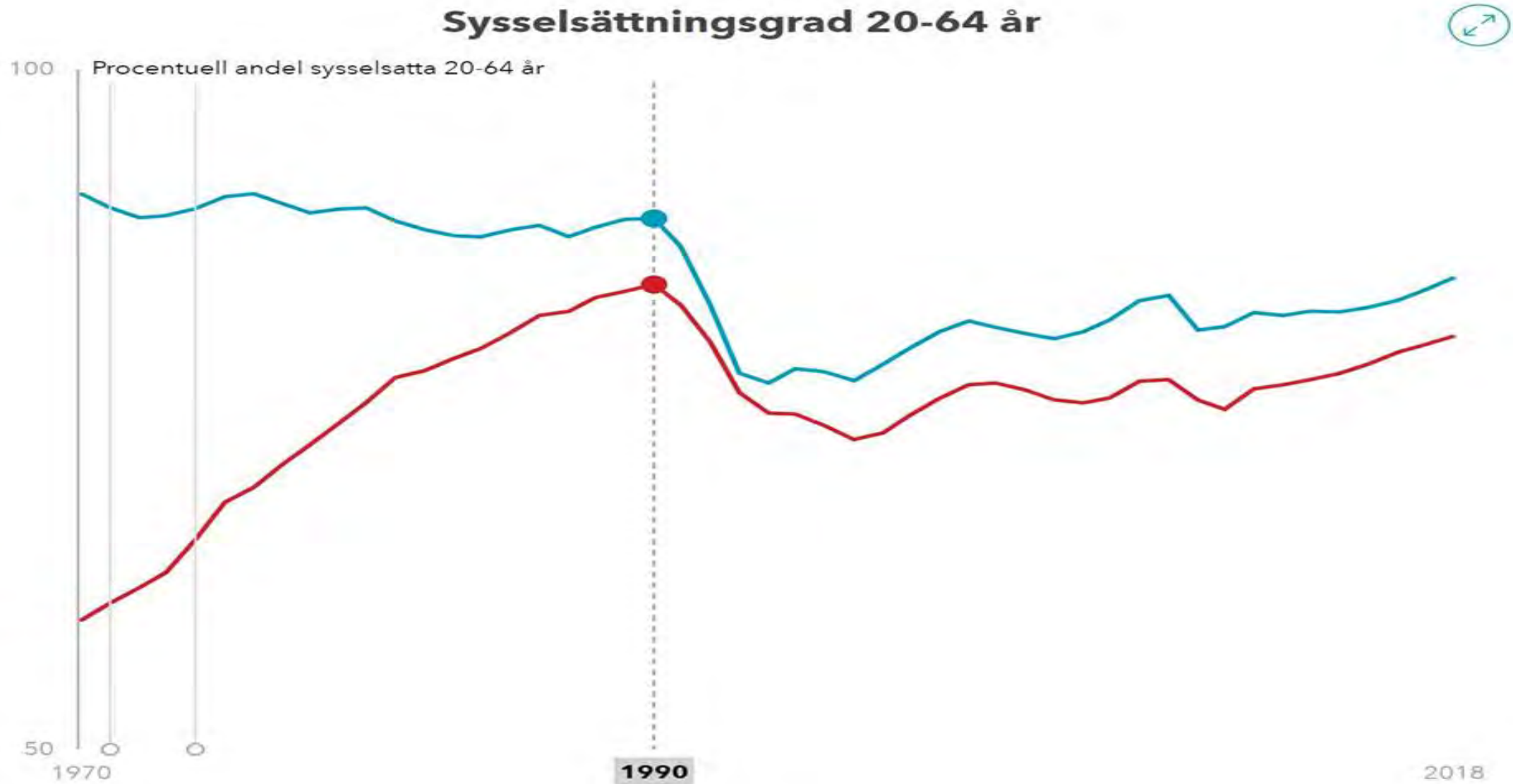
- ▶ Minskat socialt kapital
- ▶ Konsumtionsförändringar
- ▶ Ny fritid
- ▶ Emanciperat samhälle

Socialt kapital..

...en bristvara efter det att vi pendlat till jobbet
och hämtat och lämnat barnen i förskolan.

Sysselsättningsgrad – män (blå) och kvinnor (röd)

Konsumtionsförändringar medför ökade möjligheter till fritid

”Behoven av mat och bostad går naturligtvis först, men när vi klarat de kostnaderna kan vi lägga mer pengar på fritiden. Vi har också mer tid för jogging, att dansa afrikansk dans eller gå på Friskis & Svettis”

Ny fritid – upplevelser – fler valmöjligheter

”Idag vill vi fjällvandrade en kortvecka på hösten, det räcker. Sedan drar vi en dykresa till värmen runt jul, en veckas skidåkning på sportlovet, bokar en husbilssemester med ungarna och rundar av med en cykelweekend i Toscana. Vi konsumerar fler upplevelser och med ett flyktigare beteende.”

Resultatet av konsumtionsförändringar...

..mer tid och pengar till fritid men vi vill inte längre äga det vi använder mer sällan ...

... det skall vara lätt att gå från en aktivitet till en annan!

Vi föredrager sysselsättningar med låg instegströskel.

Olika preferenser mellan män och kvinnor?

- ▶ Med högre inkomst per capita tenderer män och kvinnor att ha olika preferenser
- ▶ Med ett allt jämlikare samhälle tenderar män och kvinnor att ha olika preferenser

- ”.... tidigare så var båtsport ett intresse för mannen i familjen - och ofta hans huvudintresse - men att en part i familjen la så mycket tid på en hobby (segling) accepteras inte längre av familjen.”

Slutsatser

- ▶ Minskat social kapital ger minskat intresse för båtklubbar
- ▶ Allt fler intressen konkurrerar med båtsport
- ▶ Fritidslösningar med låg instegströskel motverkar båtsport
- ▶ Konkurrens från andra fritids- och sportaktiviteter

Samhällsförändringar möjliggjorde en unik
tillväxt av fritidsbåtarna.....

...men nu så medför andra samhällsförändringar
ett minskat intresse för båtsport!

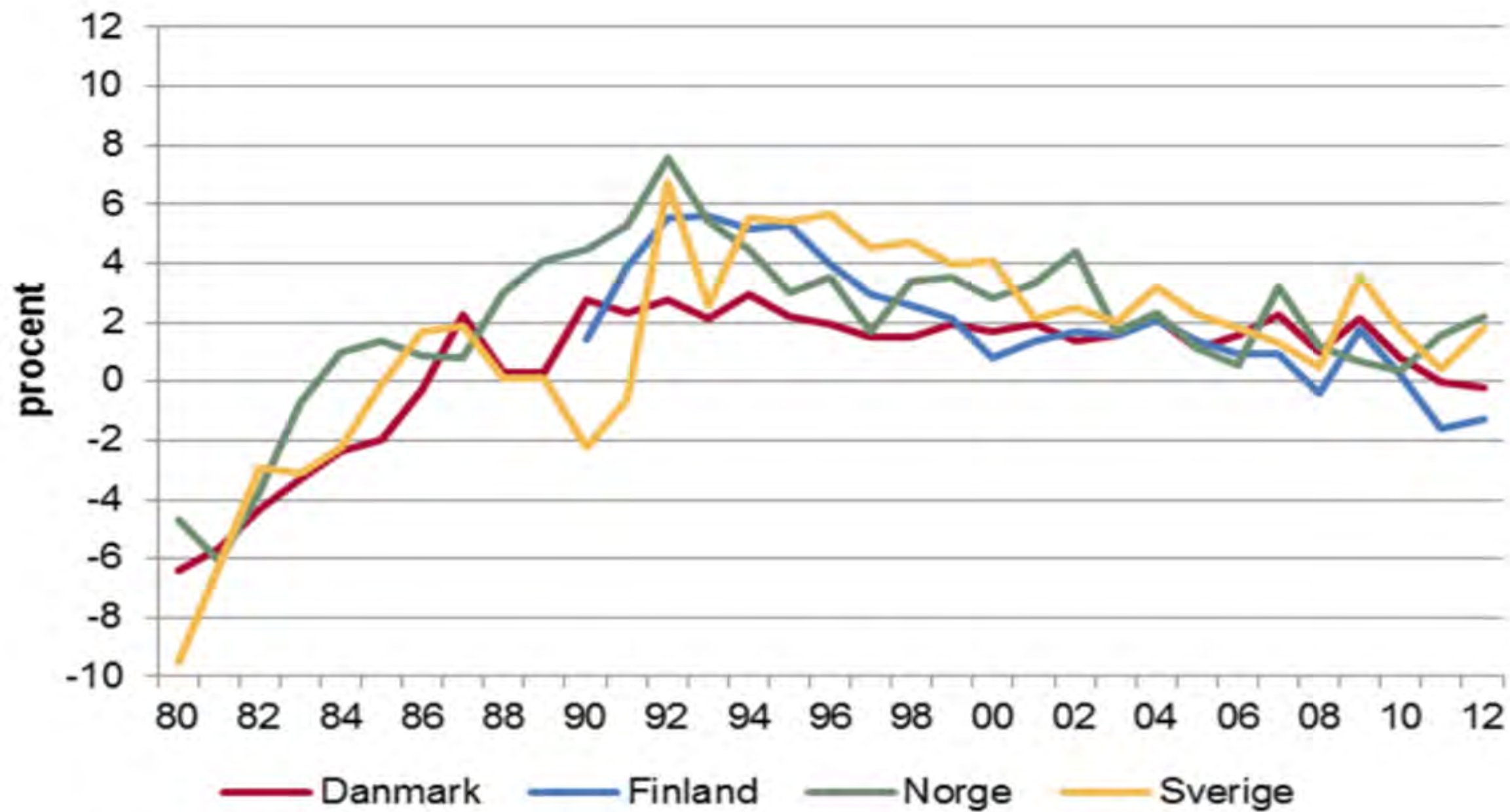
-
-
- ▶ Är detta slutet för båtklubbarna?
 - ▶ Nej – Naturligtvis inte!
 - ▶ Men de behöver anpassa sig till nya förutsättningar....

Tack och..

...fair winds and following seas!

Källor: Banker och centralbanker i respektive land

Svearnas utflykt 1804

.. små och stora skepp, slupar och båtar, som alla färdades fram med vajande vimplar och tända lanternor. ----

Omväxlande spelades krigiska melodier av fyra musikkårer... Sedan kom en dundrande kanonad från alla sidor, vilken besvarades av små nickhakar av ägarna av trädgårdar runt omkring.

Ty musik och skottlossning vill svensken ha överallt där det skall vara roligt

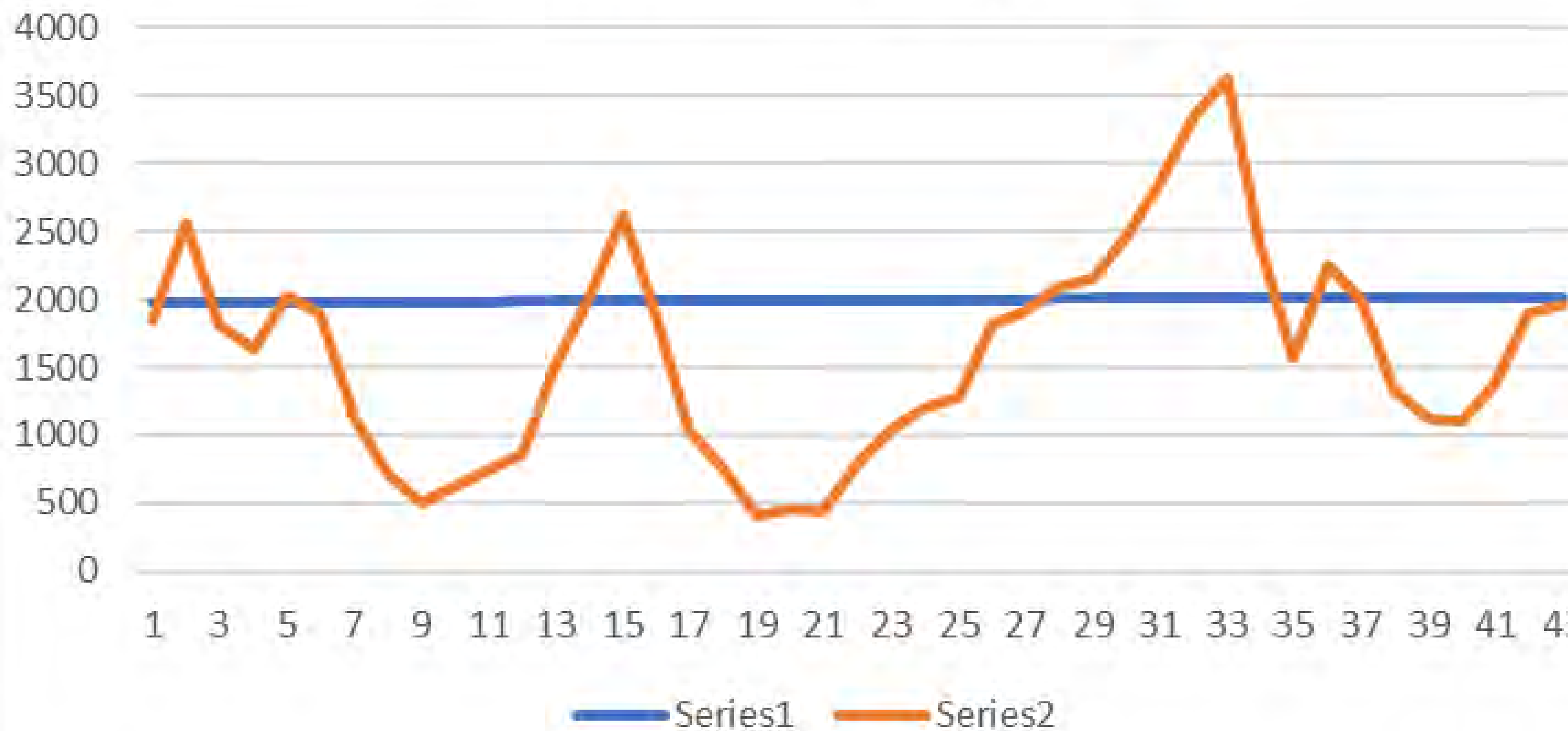
Antagande

- ▶ Fritidsbåten är meningsbärande
- ▶ Båtsport utövas genom båtklubbar
- ▶ Fritidsbåtar används av familjen
- ▶ Det krävs socialt kapital att vara medlem i en båtklubb

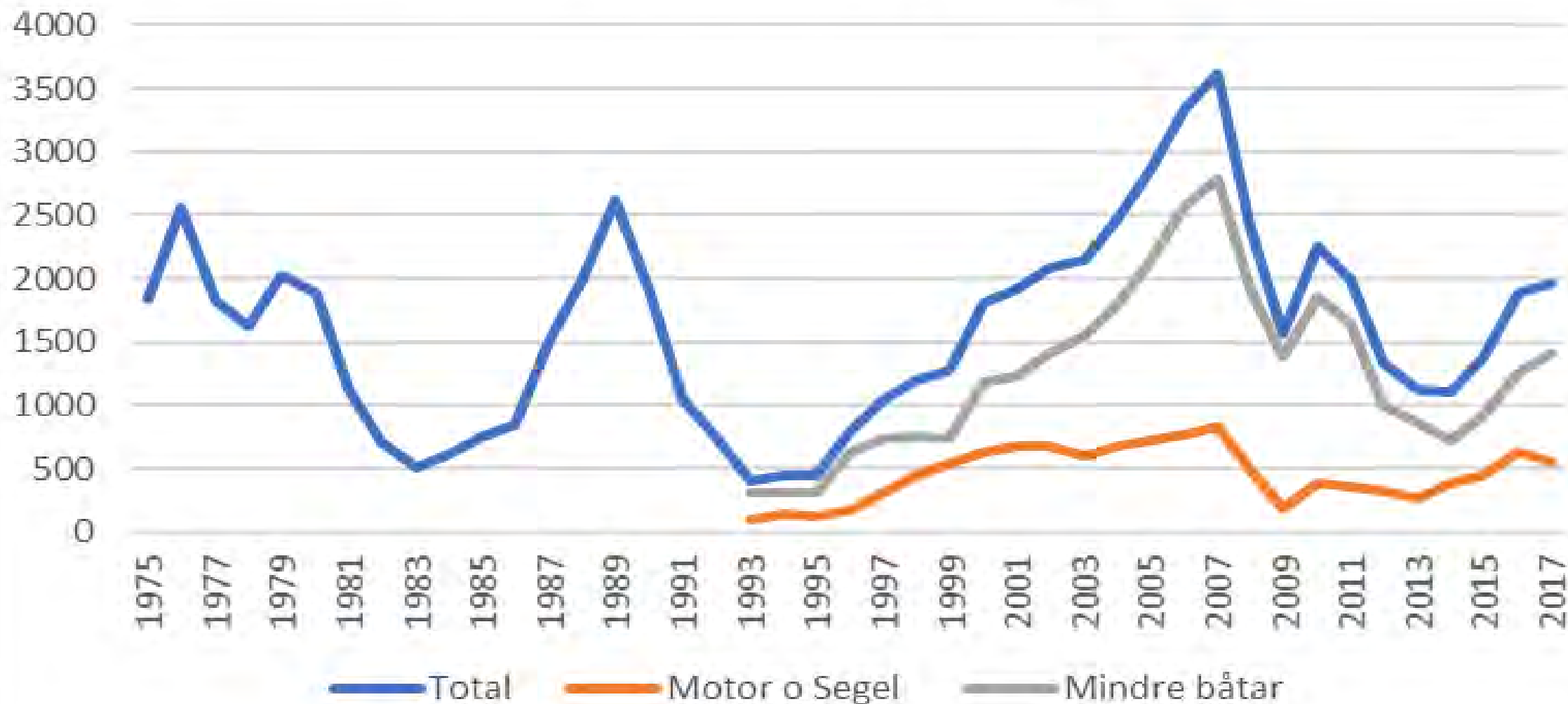
Är båtmarknaden mättad?

Båtmarknad - fasta priser

Båtmarknad i fasta priser

Svensk båtmarknad i milj. kr

Bränselslukande båtar upprör – "behövs åtgärder" DN 2020-02-02

Oliver Cromwell
besegrade Charles II
år 1651, Worcester

....Charles flydde till
Holland
och lärde sig segla!

Charles II kappseglade i
oktober 1661 mot sin bror
James, Duke of York från
Greenwich to Gravesend

Kungens vän
Murrough O'Brien tog
med sig sporten
segling till Irland 1663

William och James O'Brian, Earls of Inchiquin, grundade the "Waterclub in the harbour of Cork" 1720

Kom att bli förebild för engelska yacht clubs som därefter inspirerade bildande av Svenska Segelsällskapet

Sir Benjamin Bloomfield..

...förmedlade kontakten mellan prins regenten (George IV) och "The Yacht Club" så att den blev "The Royal Yacht Club" (1822)

..Sir Benjamin var även en av grundarna av SSS och Ambassadör till Karl XIV Johan och vän med kronprinsen (Oscar I)

och SSS blev snart KSSS!

Sir Benjamin Bloomfield..

...var Ambassadör till Karl XIV Johan och vän med kronprinsen (Oscar I)..

.. men även en av grundarna av SSS...

...och SSS blev snart KSSS!

